

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 11 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФОТОГРАФІЯ ТА ФОТОГРАФІКА

для студентів

спеціальності 022 «Дизайн»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

Київ – 2019

Розробник:

Папета Олена Валеріївна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Папета Олена Валеріївна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 10 від «29» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри дизайну Н. І. Кравченко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022 «Дизайн»

«29» серпня 2019 р.

Гарант освітньо-професійної програми 022 «Дизайн» В. В. Михалевич

Робочу програму перевірено «__» _____ 2019 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання	
	Денна	Денна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180	
Курс	4	4
Семестр	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	2	4
Обсяг годин, в тому числі:	60	120
<i>Аудиторні</i>	<i>14</i>	<i>56</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>2</i>	<i>8</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>30</i>	-
<i>Самостійна робота</i>	<i>14</i>	<i>56</i>
Форма семестрового контролю	екзамен	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «**Фотографія та фотографіка**» є підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності, формування гармонійно розвинутого спеціаліста для самостійного вирішення творчих завдань.

Метою курсу також є засвоєння студентами необхідного обсягу знань щодо історичного розвитку мистецтва фотографії, а також вивчення основних теоретичних і практичних аспектів сучасних засобів фотомистецтва. Студент має усвідомити еволюційний розвиток фотографічних засобів художньої виразності, зрозуміти загальні закономірності розвитку й трансформації фототехніки та її використання в сучасному мистецькому просторі.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає забезпечення випускника Інституту мистецтв професійними вміннями та навичками роботи з творами фотографії та фотографіки, а також знаннями фототехнік і матеріалів. Також програмою передбачено засвоєння студентами знань, умінь та навичок у створенні творів фотографіки будь-якої складності та розв'язання низки **завдань**, зокрема:

- засвоєння студентами прийомів створення різних за складністю фотографічних зображень;

- отримання базових знань з історії на практики фотографіки в контексті сучасних технологій фотографії та фотографіки;

- засвоєння навичок створення фотографії з урахуванням сучасних трендів в дизайні;
- формування у студентів вмінь з вибору оптимальних засобів обробки фотокадру для виконання завдань різних ступенів складності;
- ознайомлення студентів з основами стилізації в розробці фотографічних композицій;
- ознайомлення студентів з основами різних видів фотодруку;
- ознайомлення студентів з історією розвитку фотографії другої половини ХІХ – ХХІ ст.

Засвоєння змісту навчального матеріалу дисципліни здійснюється на базі опанування теоретичними знаннями з теорії та практики фотографіки, а також проведення практичних занять, які передбачають створення власноручних і комп'ютерних макетів різних рівнів складності за обраною тематикою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фотографія і фотографіка» відповідно до профілю даної програми формуються загальні та фахові компетентності.

Загальні компетентності:

Світоглядна (ЗК 1):

- розуміння сутності і соціальної значущості даної дисципліни в опануванні навичками майбутньої професії;
- здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей в творчому процесі;
- розуміння значущості отриманих знань для власного розвитку та розуміння процесів історичного досвіду.

Науково-дослідницька (ЗК 5)

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для виконання практичних завдань з дисципліни «Фотографія і фотографіка»;
- уміння оцінювати й модифікувати освоєні практичні методи і засоби фотодизайну;
- здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати креативні завдання з даної дисципліни.

Самоосвітня (ЗК 6)

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку;
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію.

Фахові компетентності базові (організаційна (ФК1), естетико-культурологічна (ФК 2), особистісно-креативна (ФК 3), художньо-творча (ФК 4), практична (ФК 7), а саме:

- здатність до організації й виконання оригінальних творчих проектів з дисципліни «Фотографія і фотографіка» у складі групи;
- здатність до естетизації середовища за допомогою засобів фотографії та фотографіки;

- здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію фотографії з іншими видами мистецтва;
- здатність до формування сучасного дизайнерського та художньо-творчого мислення за допомогою фотографії, а також застосування набутих знань на практиці;
- здатність визначати доцільну стилістику фотографічного дизайн-проекту та дотримуватися принципів стилістичної єдності в розробці й подачі всіх складових проекту;
- здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв’язувати складні задачі в галузі дизайнерської, виставкової, викладацької діяльності в галузі фотографії.

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
7 семестр							
Змістовий модуль І.							
ПОНЯТТЯ ФОТОГРАФІЇ ТА ФОТОГРАФІКИ							
Тема 1. Історія фотографії як виду мистецтва. Фотографія як засіб відображення реальності.	10	4			2		4
Тема 2. Загальна характеристика хімічних реактивів, що використовуються в процесі фотодруку.	6				2		4
Тема 3. Роль світла в мистецтві фотографії і фотографіки. Поняття композиції в фотографії.	6				2		4
Тема 4. Жанри фотографії	6				4		2
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	30	4			10		14
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	30						
<i>Усього</i>	60	4			10		14
8 семестр							
Змістовий модуль ІІ.							
ХУДОЖНЬО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ФОТОГРАФІКИ ХХ ст.							
Тема 1. Фотонатюрморт як вид фотографіки	28				14		14
Тема 2. Поняття фотопейзажу. Основи побудови фотокадру. Панорамна фотографія.	28				14		14
Тема 3. Художні засоби створення фотопортрету.	28				14		14
Тема 4. Роль фотографіки в рекламі. Сучасні засоби фотодруку.	28				14		14
<i>Модульний контроль</i>	8						
Разом	120				56		56
<i>Підготовка та проходження контрольних</i>							

<i>заходів</i>							
<i>Усього</i>	120				56		56

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Семестр 7.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

ПОНЯТТЯ ФОТОГРАФІЇ ТА ФОТОГРАФІКИ

Тема 1. Лекція 1. (4 год.). Історія фотографії як виду мистецтва. Фотографія як засіб відображення реальності. Історія фотографії. Видатні дослідники в галузі фотографії і фотографіки. Винаходи Л.Дагера. Поняття камери-обскура. Техніка і технологія виготовлення перших дагеротипів. Історичний взаємовплив між фотографією та живописом, графікою, літературою, кінематографом, балетом тощо; аспекти різних теорій фотографії. Художньо-естетичний аналіз перших фотографічних зображень. Творчість видатних зарубіжних та вітчизняних майстрів фотографії: Д.Хеджкоу, О.Родченко, братів Стенбергів, І.Бренінга, Е.Канаева і їх роль в розвитку чорно-білої фотографії. Чорно-біла фотографія першої половини ХХ ст., її вплив на психологію людини та формування суспільної свідомості.

Основні поняття теми: історія фотографії, фототехніка, загальні принципи виконання перших фотографій та дагеротипів, стиль і стилістика чорно-білої фотографії початку ХХ ст., поняття візуального коду фотографічного зображення, зорове сприйняття фотознімку.

Лабораторне заняття (2 год.). Виконати реферат в електронному форматі в супроводі ілюстративного фотоматеріалу на одну з тем на вибір: «Камера-обскура як прообраз сучасної фотокамери», «Хімічна історія фотографії», «Творчість У.Тальбота та його роль в історії розвитку фотографії».

Література: [1, 3, 5, 9, 11, 21, 30, 41].

Тема 2. Загальна характеристика хімічних реактивів, що використовуються в процесі фотодруку. Види хімічних реактивів, які використовуються в процесі отримання негативного зображення на фотоплівці. Види хімічних реактивів, які використовуються в процесі отримання позитивного зображення на фотопапері. Поняття негативного і позитивного зображення. Фотопапір та його різновиди. Поняття фотоплівки та параметри технологічних її показників. Засоби використання фотоплівки у фотопроцесі. Оптика та її різновиди. Поняття фокусної відстані. Різкості, діафрагми тощо. Засоби освітлення при фотозйомці. Загальна характеристики фотографічної оптики та особливості її використання в процесі фотозйомки. Монохромна та кольорова фотографія. Етапи друку цифрової фотографії. Технічні основи студійної фотозйомки.

Основні поняття теми: хімічні реактиви, види реактивів, які використовуються в процесі отримання позитивного зображення на фотопапері, негативне і позитивне зображення, фотопапір та його різновиди, фотоплівка та параметри технологічних її показників, використання фотоплівки у фотопроцесі, засоби освітлення при фотозйомці.

Лабораторне заняття (2 год.). Виконати серію фотографій на тему: «Чорно-біла фотографія в стилі ретро». Формат А4. Засоби виконання: фотоапарат, фотопапір.

Література: [1 – 2, 7 – 8, 11,12, 36, 40].

Тема 3. Роль світла в мистецтві фотографії і фотографіки. Поняття композиції в фотографії. Роль освітлення у фотографічному процесі. Природне і штучне освітлення. Засоби та принципи студійної фотозйомки. Технічні особливості пейзажної фотозйомки. Використання світлофільтрів при денному та вечірньому освітленні. Засоби освітлення при студійній фотозйомці портрету. Художня фотографія і проблема світла. Композиція в фотографії. Симетрія і асиметрія в художній фотографії. Роль ритму в побудові фотокомпозиції. Фотопейзаж та його композиційні особливості. Композиція в фотопортреті. Групова фотографія, принципи композиційної рівноваги при зйомці багатофігурних знімків. Композиція у фотонатюрморті. Репортажна фотозйомка та особливості динаміки композиційної побудови кадру.

Основні поняття теми: світло в мистецтві фотографії і фотографіки, композиція в фотографії, природне і штучне освітлення, засоби та принципи студійної фотозйомки. Технічні особливості пейзажної фотозйомки. Використання світлофільтрів при денному та вечірньому освітленні, фотоплівка та параметри технологічних її показників, використання фотоплівки у фотопроцесі, засоби освітлення при фотозйомці.

Лабораторне заняття (2 год.) Розробити дизайн портфоліо власних фотографій, яке би включало наступні розділи або теми: «Натюрморт» (креативний натюрморт, натюрморт-настрій тощо), «Пейзаж – настрої», «Портрет» (креативна постановка, психологічний портрет, портрет-настрій, портретований у певному образі тощо), «Класичний фотонатюрморт».

Формат А3. Загальна кількість фотографій – 10 шт.

Література: [1 – 2, 7 – 8, 11,12, 31, 39].

Тема 4. Жанри фотографії. Пейзаж: особливості жанру. Камерний та монументальний пейзаж. Особливості композиції. Рівень лінії горизонту та перспектива як засоби створення певного настрою в пейзажному жанрі. Емоції та настрої у пейзажі. Світло та колір у пейзажі. Створення глибини простору. Тема і сюжет у фотопейзажі. Репортажна фотографія. Її відмінність від постановочної фотографії. Художньо-естетична постановка елементів пейзажу. Портрет в фотографії: особливості жанру. Камерний та монументальний портрет. Художньо-естетична складова фотопортрету. Особливості композиції. Оточуюче середовище як засоби створення певного настрою в портретному жанрі. Емоції та настрої у портреті. Портрет і образ. Психологічний портрет. Жанр «ню». Репортажна та постановочна фотографія. Фоторепортаж та технічні особливості його виконання. Мікро і макро фотозйомка.

Основні поняття теми: жанри фотографії, роль світла в побудові кадру, глибина фотографічного простору, тема і сюжет, репортажна фотографія, постановочна фотографія, художньо-естетична постановка елементів в кадрі, портрет в фотографії, художньо-естетична складова фотопортрету, особливості композиції, жанр рекламної фотографії, жанр репортажної фотографії.

Лабораторне заняття (4 год.) Розробити дизайн портфоліо власних фотографій, яке би включало наступні розділи або теми: «Фотопейзаж», «Фотопортрет», «Фотонатюрморт», «Фотоколаж». Техніка виконання практичного завдання: монохромна або кольорова фотографія з використанням комп'ютерного редагування. Формат А3. Загальна кількість фотографії – 12 шт.

Література: [2, 7 – 8, 11, 13, 14, 29].

Модуль 2. Семестр 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ХУДОЖНЬО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ

ФОТОГРАФІКИ ХХ ст.

Тема 1. Фотографія як засіб відображення реальності. Поняття фотографіки. Образність художньої мови фотографіки. Фотографіка як вид художньої фотографії. Видатні майстри фотографії і фотографіки. Творчість Й. Судека, О.Родченка, Х.Ньютона, Е.Лейбовіц, В.Мейер та ін. Особливості побудови фотокадру в портретах Е.Лейбовіц. Художня обробка фотографій. Роль кадрування в створенні художнього образу. Поняття фотоколажу як засобу відображення віртуальної реальності. Принципи створення фотоколажу с чорно-білого негативу засобами фотодруку. Фотоколаж як вид сучасної фотографіки. Використання фотографіки як одного с засобів віртуальної трансформації простору. Шовкографія та інші види сучасного друку. Віртуальна фотографіка, лайтпеттерінг.

Основні поняття теми: фотографіка, засоби відображення реальності, лайтпеттерінг, кадрування, художній образ в фотографіці.

Лабораторне заняття (14 год.) Розробити дизайн портфоліо власних фотографій, яке би включало наступні розділи або теми: «Фоторепортаж в стилістиці фотографіки», «Фоторепортаж», «Лайтпеттерінг», «Фотоколаж». Техніка виконання практичного завдання: монохромна або кольорова фотографія з використанням комп'ютерного редагування. Формат А3. Загальна кількість фотографії – 10 шт.

Література: [2, 7 – 9, 13, 25].

Тема 2. Поняття фотопейзажу. Основи побудови кадру в фотопейзажі. Панорамна фотографія. Пейзаж: особливості жанру. Камерний та монументальний фотопейзаж. Особливості композиції. Рівень лінії горизонту та перспектива як засоби створення певного настрою в пейзажному жанрі. Емоції та настрої у пейзажі. Світло та

колір у фотопейзажі. Відтворення глибини простору. Тема і сюжет у фотопейзажі. Художньо-естетична постановка елементів пейзажу. Техніка зйомки фотопейзажу в умовах нічної фотозйомки. Фотообробка пейзажних знімків, роль кадрування і рамки. Фільтри для обробки пейзажної фотографії. Майстри фотопейзажу. Урбаністичний пейзаж в творах Йозефа Судека. Поетика фотографіки в жанрі пейзажу. Симетрія і асиметрія в композиційній побудові кадру. Роль ритму в пейзажній фотозйомці.

Основні поняття теми: камерний та монументальний фотопейзаж, особливості композиції, лінія горизонту, перспектива, емоції та настрої у пейзажі, світло та колір у фотопейзажі, відтворення глибини простору, тема і сюжет у фотопейзажі, художньо-естетична постановка, техніка зйомки, кадрування пейзажних знімків.

Лабораторне заняття (14 год.) Розробити дизайн портфоліо власних фотографій, яке би включало наступні розділи або теми: «Фотопейзаж», «Урбаністичний пейзаж», «Панорамна фотографія». Техніка виконання практичного завдання: монохромна або кольорова фотографія з використанням комп'ютерного редагування. Формат А3. Загальна кількість фотографій – 8 шт.

Література: [4, 8– 10, 14, 18, 32, 40].

Тема 3. Художні засоби створення фотопортрету. Фотопортрет як жанр фотографії і фотографіки. Історія фотопортрету. Дагеротипи і їх художня мова. Ретушування. Види фотопортрету. Погрудний, поясний, профільний портрет. Офіційне фото як вид портрету. Парадний фотопортрет та технічні засоби його виконання. Дитячий фотопортрет. Роль композиції в побудові художнього постановочного портрету. Роль штучного освітлення в студійній фотозйомці. Ритм, колір і освітлення в створенні художнього образу портретованого.

Основні поняття теми: фотопортрет, особливості композиції у фотопортреті, світло та колір у фотопортреті, відтворення глибини простору, художньо-естетична постановка, техніка зйомки, кадрування портретних знімків.

Лабораторне заняття (14 год.) Розробити дизайн портфоліо власних фотографій, яке би включало наступні розділи або теми: «Фотопортрет сучасника», «Групова фотографія», «Автопортрет», «Портрет-настрій». Техніка виконання практичного завдання: монохромна або кольорова фотографія з використанням комп'ютерного редагування. Формат А3. Загальна кількість фотографій – 12 шт.

Література: [4, 8–10, 15, 17].

Тема 4. Роль фотографіки в рекламі. Сучасні засоби фотодруку. Рекламна фотографія. Особливості фотозйомки рекламної фотографії. Поняття стилю у фотографії. Сюжетний взаємовплив між фотографією та живописом, графікою, літературою, кінематографом, балетом тощо; аспекти різних теорій фотографії.

Художньо-естетичний аналіз фотографічних зображень. Творчість видатних зарубіжних та вітчизняних майстрів рекламної фотографії: Д.Хеджкоу, О.Родченко, братів Стенбергів, І.Бренінга, Е.Канаева і ін. Жанрова фотографія та її вплив на психологію людини та формування суспільної свідомості. Світло і колір у фотодизайні. Монохромна та кольорова фотографія. Фотокомпозиція в рекламі, її елементи та структура. Естетичні властивості фотозйомки рекламного сюжету. Засоби створення візуальних ефектів при обробці фотографічних рекламних зображень, технологічні прийоми роботи з растровим зображенням в графічному редакторі.

Основні поняття теми: рекламна фотографія, загальні принципи фото композиції в рекламі, стиль і стилістика фотореклами, чорно-біла фотографія в рекламі, зорове сприйняття фотореклами. Світло і колір у фото дизайні. Монохромна та кольорова фотографія. Поняття фото композиції, її елементи та структура. Естетичні властивості фотозйомки.

Лабораторне заняття (14 год.): розробити дизайн портфолію власних фотографій у вигляді монохромної або кольорової фотографії з використанням комп'ютерного редагування, яке би включало наступні розділи або теми: «Фотореклама», «Стиль та стилістика рекламного портфолію», «Образ в рекламній фотографії». Формат А4. Загальна кількість фотографії – 8 шт.

Література: [4, 8–10, 18, 24, 29, 35].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I		Модуль II	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	-	-
Відвідування лабораторних занять	1	5	5	28	28
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		92		113	
Максимальна кількість балів:		92		113	
Розрахунок коефіцієнта:		92 : 60 = 1,53		113 : 100 = 1,13	
Екзамен:		40		-	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

З метою ґрунтовного вивчення дисципліни завдання для самостійної роботи складають презентації з вибраних тем, наведених у таблиці.

№ зп	Тематичний розділ	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Академічний контроль, форма підготовки	Бали
Змістовий модуль І. ПОНЯТТЯ ФОТОГРАФІЇ ТА ФОТОГРАФІКИ					
1.	Тема 1. Історія фотографії як виду мистецтва. Фотографія як засіб відображення реальності.	Проблематика та сприйняття мистецтва фотографії як цілісного художньо-творчого процесу. Умовність художньої мови фотографіки. Історичні особливості розвитку фотографії як виду мистецтва.	4	підготовка доповіді (презентації)	5
2.	Тема 2. Загальна характеристика хімічних реактивів, що використовуються в процесі фотодруку.	Відкриття Томаса Веджвута. Винайдення Джоном Гершелем речовини, що закріплювала зображення. Понятійно-категоріальна система і жанрове розмаїття фотографії.	4	підготовка доповіді (презентації)	5
3.	Тема 3. Роль світла в мистецтві фотографії і фотографіки. Поняття композиції в фотографії.	Винахід фіксації зображення предметів за допомогою камери-обскура. Хімічна історія фотографії. Дослідження Йогана Шульца та його висновки щодо використання властивостей срібла. Технологічні засоби отримання фотографічного зображення, процес фотодруку. Поняття експозиції, різкості, діафрагми та їх роль в процесі фотографування.	4	підготовка доповіді (презентації)	5
4.	Тема 4. Жанри фотографії	Застосування фотографії та фотографіки в учбовому, творчому, виробничому та інших сферах діяльності людини. Фотографія в контексті сучасних мультимедійних технологій.	2	підготовка доповіді (презентації)	5
Всього:			14		20

Змістовний модуль II. ХУДОЖНЬО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ФОТОГРАФІКИ ХХ ст.					
1.	Тема 1. Фотонатюрморт як вид фотографіки	Художньо-стилістичний аналіз фотографічних зображень. Поняття фотодизайну. Творчість видатних зарубіжних та вітчизняних майстрів фотографії: О. Родченка, Д. Хеджкоу, І. Бренінга, Й. Судека, Е. Лейбовіц, А. Шайхет. Процес створення перших фотоательє початку ХХ ст. Дагеротипія як початковий етап створення фотографіки. Сучасна фотографіка та її використання в поліграфії, рекламі, інших видах сучасної продукції. Поняття кольорового фотопринту. Шовкографія як вид фотографіки.	14	підготовка доповіді (презентації)	5
2.	Тема 2. Поняття фотопейзажу. Основи побудови фотокадру. Панорамна фотографія.	Роль композиції в створенні фотографіки. Різновиди композиційного розташування об'єктів в кадрі (симетричне, асиметричне, діагональне тощо). Поняття точки фотозйомки, її роль в створенні художньої фотографії. Проблема рівноваги складових елементів кадру та використання принципу «золотого перетину». Поняття зорового сприйняття кадру, види кадрування.	14	підготовка доповіді (презентації)	5
3.	Тема 3. Художні засоби створення фотопортрету.	Технічні та естетичні принципи студійної фотозйомки. Сучасні засоби ретушування фотографічного кадру. Характеристика різних видів фільтрів для створення та художньої обробки фотографії.	14	підготовка доповіді (презентації)	5
4.	Тема 4. Роль фотографіки в рекламі. Сучасні засоби фотодруку.	1. Естетичні характеристики монохромної фотографії. 2. Кольорова фотографія та її використання в сучасній рекламі, поліграфічній продукції та інших видах художньої діяльності. 3. Поняття фотопейзажу, його стилістичні характеристики. 4. Поняття фотопортрету його стилістичні характеристики. Натюрморт в фотографії та його стильові ознаки.	14	підготовка доповіді (презентації)	5
Всього:			56		20

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
<ul style="list-style-type: none"> • виконав практичне завдання з фотографії в зазначений термін, на високому професійному відповідно до програми курсу; • продемонстрував володіння техніками студійної фотозйомки, теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні; • продемонстрував старанність і фахові навички при здійсненні фотографічного процесу, творчу ініціативу, активність, креативне ставлення до виконання усіх завдань, здатність робити висновки й обґрунтовувати свою творчу ідею на основі проведених спостережень.	21 – 25
<ul style="list-style-type: none"> • виконав в зазначений термін весь обсяг роботи відповідно до програми курсу, але з незначними недоліками; • володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями фотозйомки на високому рівні; • продемонстрував старанність, самостійність, активність, проявив відповідальне ставлення у процесі виконання завдань, здатність робити висновки на основі проведених спостережень.	17 – 20
<ul style="list-style-type: none"> • виконав весь обсяг роботи відповідно до програми, але з певними недоліками; • визначив основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу, свідомо використовувати теоретичні знання, застосовувати практичні вміння під час проходження курсу; • виявив здатність грамотно, але недостатньо самостійно опрацьовувати навчальні матеріали; • продемонстрував старанність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдань, але недостатньо виявив уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень.	13 – 16
<ul style="list-style-type: none"> • завдання виконано в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; • студент в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, навичок, допускав помилки у плануванні та самоорганізації до навчання; • недостатньо виявив самостійність, ініціативу у процесі вирішення навчальних задач; не завжди враховував специфіку організації навчально-виховного процесу; • завдання курсу були виконані з помилками, неохайно, подані на перевірку не своєчасно, не містили усіх необхідних елементів, визначених програмою курсу; • ставлення студента до навчання недостатньо відповідальне.	9 – 12

<ul style="list-style-type: none"> • завдання виконано в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; • студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок, виявив неготовність грамотно і самостійно планувати й організувати навчання; • ставлення студента до навчання недостатньо старанне та відповідальне. 	5 – 8
<ul style="list-style-type: none"> • завдання не виконані; • студент виявив незадовільний рівень знань, умінь; невміння послідовно, грамотно і самостійно планувати й організувати навчання, аналізувати результати власної діяльності; • завдання курсу були виконані в неповному обсязі, оформлена неохайно, з суттєвими помилками, подані на перевірку не своєчасно, не містили усіх необхідних елементів, визначених програмою курсу; • ставлення студента до виконання завдань вирізняється безвідповідальністю. 	1 – 4

4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У 7 семестрі семестровий контроль з навчальної дисципліни «Фотографія та фотографіка» проводиться у вигляді виконання практичного завдання на задану тему. Тематика, вимоги та критерії оцінювання семестрового контролю визначаються і затверджуються окремою програмою екзамену.

У 8 семестрі з дисципліни «Фотографія та фотографіка» навчальним планом передбачено підсумковий модульний контроль (залік), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

Критерії оцінювання

36-40	Ставиться за відмінне, всебічне знання теоретичного і практичного матеріалу, вміння відрізнити стиль фотографічного твору за сукупністю стильових ознак, знання творів, виконаних в різних фотографічних техніках (опитування за візуальним рядом), вміння визначати стилістику фотографії, її жанрові ознаки, вміння аналізувати фотографію, оцінювати її художні якості
31-35	Ставиться за гарне, доволі повне знання матеріалу, вміння відрізнити вид фотографіки за сукупністю стильових ознак, вміння виконати фотографію з незначною кількістю помилок, вміння проаналізувати фотографію, виконану в різних жанрах
26-30	Ставиться за доволі повне знання теоретичного матеріалу, вміння виконати творчу фотографію з незначною кількістю помилок, недостатнє вміння проаналізувати фотографію, виконану в різних жанрах
21-25	Ставиться за неповне знання теоретичного матеріалу, недостатнє вміння виконати творчу фотографію з незначною кількістю помилок, недостатнє вміння проаналізувати фотографію, виконану в різних жанрах, недостатні навички з обробки фотокадру
16-20	Ставиться за неповне знання теоретичного матеріалу, недостатнє вміння виконати творчу фотографію з незначною кількістю помилок, недостатнє вміння проаналізувати фотографію, виконану в різних жанрах, недостатні навички з обробки фотокадру, недостатні навички з основ композиційних засобів виразності фотознімку
1-15	Ставиться в разі незнання мистецтва теоретичного матеріалу, недостатнє вміння виконати творчу фотографію зі значною кількістю помилок, недостатнє вміння проаналізувати фотографію, виконану в різних жанрах, недостатні навички з обробки фотокадру, недостатні навички з основ композиційних засобів виразності фотознімку.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Семестровий контроль навчальної діяльності студента з дисципліни «Фотографія та фотографіка» проводиться у вигляді обов'язкового перегляду лабораторних аудиторних та самостійних робіт, виконаних студентом у процесі навчальної діяльності протягом семестру.

При проведенні екзамену студентом виконується практичне завдання на задану тему.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 - 90
Дуже добре Добре	82-89 75-81
Задовільно Достатньо	69-74 60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Фотографія та фотографіка»

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	ПОНЯТТЯ ФОТОГРАФІЇ ТА ФОТОГРАФІКИ				ХУДОЖНЬО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ФОТОГРАФІКИ ХХ ст.			
	1	2	3	4	5	6	7	8
Лекції	Історія фотографії як виду мистецтва. Фотографія як засіб відображення реальності (2 б. за відвідування)							
Лабораторні заняття	Історія фотографії як виду мистецтва. Фотографія як засіб відображення реальності. (1 б. за відвідування+10 б. за виконану роботу)	Загальна характеристика хімічних реактивів, що використовуються в процесі фотодруку (1 б. за відвідування+10 б. за виконану роботу)	Роль світла в мистецтві фотографії і фотографії. Поняття композиції в фотографії. (1 б. за відвідування+10 б. за виконану роботу)	Жанри фотографії (2 б. за відвідування+10 б. за виконану роботу)	Фотонагюрморт як вид фотографії (7 б. за відвідування+10 б. за виконану роботу)	Поняття фотопейзажу. Основи побудови фотокадру. Панорамна фотографія. (7 б. за відвідування+10 б. за виконану роботу)	Художні засоби створення фотопортрету (7 б. за відвідування+10 б. за виконану роботу)	Роль фотографії в рекламі. Сучасні засоби фотодруку (7 б. за відвідування+10 б. за виконану роботу)
Самостійна робота	П. 6.2. 5 балів	П. 6.2. 5 балів	П. 6.2. 5 балів	П. 6.2. 5 балів	П. 6.2. 5 балів	П. 6.2. 5 балів	П. 6.2. 5 балів	П. 6.2. 5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25 балів				Модульна контрольна робота 25 балів			
Підсумковий рейтинговий бал	92 бали (коефіцієнт визначення успішності: $92 : 60 = 1,53$)				113 балів (коефіцієнт визначення успішності: $113 : 100 = 1,13$)			
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)							

Рекомендована література

Основна література:

1. Єжижанська, Тетяна Сергіївна (2017) Бренд издательства как продукт коммуникации Наукові записки Українська академія друкарства (1 (54)). С. 238-248. ISSN 1998–6912
2. Гуменюк, Олена Анатоліївна (2018) "Киев навеки в моем сердце". Наше слово. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25968>
3. Єременко, Олена Володимирівна (2010) Теоретичні аспекти кореляції синтетичних та синкретичних процесів творення художнього образу Вісник Маріупольського державного гуманітарного університету Серія: Філологія (3). С. 11-18. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25968>
4. Айсманн К., Дугган Ш., Грей Т. Цифровая фотография. Искусство фотосъемки и обработки изображений / К. Айсманн, Ш. Дугган, Т. Грей. – М.-Спб.-К.: ДиаСофтЮП, 2005. – 627 с.
5. Беленький А. Фотография. Школа мастерства / А. Беленький. – СПб.: Питер, 2006. – 184 с.
6. Буш Дэвид. Цифровая фотография и работа с изображением / Дэвид Буш. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2004. – 292 с.
7. Волков-Ланнит Л. Ф. Искусство фотопортрета / Л. Ф. Волков-Ланнит. – М.: Искусство, 1974. – 280 с.
8. Грей К. Освещение при съемке портрета/ К. Грей. – М., 2004.
9. Гурлев Д. С. Справочник по фотографии (светотехника и фотоматериалы) / Д. С. Гурлев. – К.: Техніка, 1986. – 368 с.
10. Дыко Л. П. Беседы о фотомастерстве / Л. П. Дыко. – М.: Искусство, 1977. – 276 с.
11. Дыко Л. П. Основы композиции в фотографии / Л. П. Дыко. – М.: Высшая школа, 1988. – 176 с.
12. Журавлева В. М., Кубышкина Л. В., Мосина Т. А., Шеклеин А. В. Пейзаж, портрет, натюрморт / В. М. Журавлева, Л. В. Кубышкина, Т. А. Мосина, А. В. Шеклеин. – М., 1992. – 65 с.
13. Зелтсман Джо. Классическое портретное фото / Джо Зелтсман. – 2006. – 117 с.
14. Кораблев Д. Фотосъемка. Универсальный самоучитель / Д. Короблев. – М.: Корона-Принт, 2003. – 288 с.
15. Куновский Г. Н. Фотографируем без ошибок / Г. Н. Куновский. – Минск: Польша, 1986. – 175 с.
16. Лэнгфорд М. Теория и практика фотографии / М. Лэнгфорд. – М., 2004.
17. Меледин А. Б., Журба Ю. И., Анцев В. Г. и др. Фотосъемка. Справочник фотографа / А. Б. Меледин, Ю. И. Журба, В. Г. Анцев и др. – М.: Высшая школа, 1989. – 288 с.
18. Морли Д. Фотосъемка движения / Д. Морли. – М.: Искусство, 1982. – 139 с.

19. Мураховский В. И., Симонович С. В. Секреты цифрового фото / В. И. Мураховский. – СПб.: Питер, 2005. – 144 с.
20. Панфилов Н. Д., Фомина А. А. Краткий справочник фотолюбителя / Н. Д. Панфилов, А. А. Фомина. – М.: Искусство, 1985. – 368 с.
21. Престон-Мэфем К. Фотографирование живой природы / К. Престон-Мэфем. – М.: Мир, 1985. – 168 с.
22. Симонов А. Г. Фотографирование при искусственном освещении / А. Г. Симонов. – М.: Искусство, 1959. – 56 с.
23. Стори Д. Цифровая фотография. Трюки. 100 советов и рекомендаций профессионала / Д. Стори. – СПб.: Питер, 2005. – 284 с.

Допоміжна література:

24. Уэйд Дж. Техника пейзажной фотографии / Дж. Уэйд. – М.: Мир, 1988. – 200 с.
25. Фельдман Я. Д., Курский Л. Д. Техника и Технология фотосъемки: Учеб. пособие для техникумов / Я. Д. Фельдман, Л. Д. Курский. – М.: Легкая и пищевая промышленность, 1981. – 240 с.
26. Фримэн Джон. Фотография. Новое полное руководство по фотосъемке / Джон Фримэн. – М.: АСТ, Астрель, 2006. – 288 с.
27. Фрост Л. Ночная и вечерняя фотосъемка / Л. Фрост. – М.: Арт-Родник, 2007. – 192 с.
28. Фрост Л. Светофильтры в фотографии / Л. Фрост. – М.: АСТ, Астрель, 2005. – 144 с.
29. Допоміжна:
30. Арнхейм Рудольф. Искусство и визуальное восприятие / Рудольф Арнхейм. – М.: Прогресс, 1974. – 385 с.
31. Бухтияров А. В. Книга света. Студийное освещение в портретной съёмке / А. В. Бухтияров. – М., 2005. – 152 с.
32. Гагман Н. Фотографирование произведений искусства / Н. Гагман. – М.: Искусство, 1975. – 133 с.
33. Гонт Л. Экспозиция в фотографии / Л. Гонт. – М.: Мир, 1984. – 200 с.
34. Джост Дж. Маркези. Техника профессионального освещения / Джост Дж. Маркези. – VERLAG PHOTOGRAPHIE, 1996. – 210 с.
35. Дыко Л. П., Головня А. Д. Фотокомпозиция / Л. П. Дыко, А. Д. Головня. – М.: Искусство, 1962. – 260 с.
36. Дэйли Тим. Основы фотографии / Тим Дэйли. – М.: Арт-Родник, 1990. – 208 с.
37. Журавлева В. М., Кубышкина Л. В., Мосина Т. А., Шеклеин А. В. 250 советов фотографу: Сборник / В. М. Журавлева, Л. В. Кубышкина, Т. А. Мосина, А. В. Шеклеин. – М., 1991. – 112 с.
38. Иттен Иоханнес. Искусство цвета / Иттен Иоханнес. – М.: Д. Аронов, 2001. – 90 с.
39. Килпатрик Д. Свет и освещение / Д. Килпатрик. – М.: Мир, 1988. – 224 с.

40. Кини М. Мода и реклама / М. Кини. – М: Арт-Родник, 2008. – 176 с.
41. Кроли М. Фотосъемка обнаженной натуры / М. Кроли. – М.: Остров, 2004.
42. Лапин А. И. Плоскость и пространство или Жизнь квадратом / А. И. Лапин. – М., 2005. - 160 с.
43. Раушенбах Б. В. Геометрия картины и зрительное восприятие / Б. В. Раушенбах. – СПб.: Азбука-Классика, 2002. – 320 с.